

Det kongelige Barne-, Likestillings- og Inkluderingsdepartement
Postboks 8036, Dep

0030 OSLO

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	710
Dato:	15.04.11
Saksnr:	201100193-35

Vår ref.
11/00402-14
gaov

Arkiv
---, F31, &73

Deres ref.
201100193

Vår dato
12.04.2011

Høringsvar: Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting

Gran kommunestyre behandlet 7.4.2011 *Forslag til bosettingsordning for flyktninger...* som sak 30/11 og vedtok følgende uttalelse.

Viser til høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet sendt 31.01.2011. Brevet foreslår endringer i bosettingsordningen for flyktninger som innebærer økonomiske og administrative konsekvenser for både stat og kommune, og som åpner for tilvisning av flyktninger til kommunene. Begrunnelse for endringene er at for mange flyktninger må vente for lenge på å bli bosatt i en kommune.

Gran kommune deler målet om rask bosetting, og støtter høringsbrevet når det påpeker at lang ventetid er *negativt og passiviserende for flyktingene selv, og at overgangen til arbeid blir forsinket*. Et vellykket integreringsløp begynner allerede før flyktingene blir bosatt i kommunene, og det er i alles interesse at flyktingene opplever en rask og positiv bosettingsprosess.

Her vil vi minne om at de fleste flyktninger opplever betydelig lengre ventetid fra ankomst til vedtak om opphold, enn fra vedtak til bosetting. Videre utgjør forarbeidet i UDI og IMDi mellom oppholdsvedtak og bosettingsvedtak mesteparten av ventetiden. Høringsbrevet fokuserer nesten eksklusivt på kommunenes ansvar i bosettingsarbeidet, og ser dermed bort fra et stort forbedringspotensial hos statlige organer i bosettingsarbeidet.

Høringsbrevet forteller at de aller fleste flyktninger blir bosatt innen 6-måneder etter vedtak om opphold (74 % i 2010). Det at et mindretall av voksne ikke blir bosatt innen 6 måneder, er begrunnet i *at mange kommuner knytter bestemte betingelser eller vilkår til sine bosettingsvedtak*. Ifølge brevet, må IMDi bruke sine ressurser til å *oppfordre, motivere og forhandle med kommuner om å ta imot flere flyktninger*.

Vi mener at dette perspektivet ikke reflekterer kommunenes vilje til å ta imot flyktninger. Hvert år vedtar kommuner å ta imot langt flere flyktninger enn de som faktisk blir bosatt. Dette tyder på at kommunene er klare til å gjøre (eller fortsette å gjøre) en frivillig innsats for å bosette og integrere flyktninger.

Gjennomføringsevnen hos kommunene har derimot vært varierende. Høringsbrevet forsøker ikke å svare på årsakene til dette problemet, og foreslår heller ikke tiltak for å styrke kommunenes gjennomføringsevne. Det er rammevilkår rundt bosetting som er vesentlig for en god bosettingsprosess, og tiltak bør være fokusert på å forsterke kommunenes muligheter å få disse vilkårene på plass.

Tilvisningsretten, der fylkesmannen kan pålegge kommunen å ta imot et visst antall flyktninger eller enkelte flyktninger, kan svikte frivilligheten og samarbeidet i bosettingsarbeid uten å løse noen av de utfordringene som kommunene står overfor. Videre bryter forslaget om bruk av statlig tvang med prinsippet om at bosetting skal bygge på politiske vedtak i enkelte kommuner. Dette avviser vi som en akseptabelt bosettingsstrategi på det sterkeste.

I utgangspunktet er Gran kommune enig i at kommunene ikke skal kunne sette betingelser om hvilke flyktninger de er villige til å ta imot. Samtidig er det viktig å erkjenne at de fleste flyktninger som venter lenger en 6 måneder for bosettingstilbud, som regel er ressurskrevende personer. Det er derfor spesielt vesentlig for en god integreringsprosess at rammevilkår for bosetting er hensiktsmessig, basert på en individuell vurdering i hver enkelt sak.

Ut fra de utfordringene som kommunene har med å gjennomføre bosettingsvedtak, foreslår vi følgende tiltak for å sikre raskere bosetting:

- En revurdering av dagens tilskuddsordning for personer med alvorlige funksjonshemninger og atferdsproblemer. Tilskuddsordningen i dag krever fornyet søknad hvert år i integreringsperioden, og uforutsigbarheten gjør at kommunene må benytte kortsiktige tiltak, eller risikere at tiltakene ikke blir gjennomført. Mulighetene for å knytte tilskuddsordningen opp mot arbeidsrettede tiltak i regi av NAV bør også undersøkes.
- Økt tilskudd fra Husbanken til bygging eller kjøp og ombygging av tilpassede boliger. Hovedutfordringen i de fleste kommunene er å skaffe boliger som er egnet til flyktninger i forhold til leiekostnader og sentral beliggenhet. Dette gjelder spesielt når flyktningen har behov for spesialtilpasset bolig. Økt tilskudd kan være et toptilskudd til flyktningboliger som også er universelt utformet.
- Støtte til effektivisering av bosettingsarbeidet i kommunene. Vår erfaring er at å ha en ansatt som jobber eksklusivt med anskaffelse av boliger og bosetting er avgjørende. I mindre kommuner er en slik stilling som oftest ikke på plass. Det kan tenkes at det gis tilskudd knyttet direkte til ansettelse av bosettingsansvarlige i kommunene, eller at regionale boligkonsulenter i regi av Husbanken er tilgjengelige til å støtte kommunene. Vi mener at dette blir langt mer effektivt over tid enn at kommunene skal straffes med avkortet integreringstilskudd der boliger ikke er tilgjengelige.

Bosetting av enslige mindreårige flyktninger er en annen type utfordring. Å skape barnevernstiltak for bosetting av enslige mindreårige er en tidskrevende prosess, og vi mener at det er helt nødvendig at kommunene er godt forberedt til å ta imot enslige mindreårige flyktninger. Vi tror at vi snart kommer til å se resultatene av det arbeidet som skjer i mange kommuner nå, inkludert Gran og Lunner som har etablert felles flyktningstjeneste (IS), rundt bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Mens vi på det sterkeste støtter rask bosetting av enslige mindreårige flyktninger, mener vi samtidig at rask bosetting under press fra staten kan være uheldig.

Til slutt vil vi igjen uttrykke at Gran kommune deler målet om rask bosetting og vellykket integrering. Dette er noe som krever initiativ fra kommunene og meningsfull støtte, både økonomisk og faglig, fra statlige organer. Vi håper at samarbeidet kan forsterkes på en frivillig basis, til nytte for stat, kommune og den enkelte flyktning.

Med vennlig hilsen Rådmannsledelsen

Gaute Øyrebotten

kommunalsjef

Saksbehandlers telefon: 61 33 84 15